

Deze Commissie bracht toen het volgend advies naar voren.

Door gedurende de wintermaanden publieke anatomische demonstraties te gaan geven, zou het nuttige met het aangename kunnen worden gecombineerd. De burgemeester moest daarvoor de nodige ruimte beschikbaar stellen en de cadavers dacht men van het Bedelaarsgesticht te kunnen betrekken. Voor het "fatsoenlijk" publiek zouden intekenlijsten gemaakt worden, waarop men voor twee seizoenen inschreef en voor een bedrag van f 5,-- per cursus het schouwspel mocht volgen. De lessen zouden op een voor iedereen bevattelijke wijze worden gegeven. De Commissie trok wel een bedrag van f 21,-- uit voor verteringen, die ze tijdens de bijeenkomsten maakte! Tot zover het interne rapport.

Als geschikt lokaal had men de smitsgildekamer voor ogen en om de voorzieningen rond te krijgen, bracht men onder aanbieding van een Elephantiasis-plaat, het plan onder de aandacht van de Burgemeester met de volgende inleiding: "Het Geneeskundig Genootschap onder de zinspreuk "Vis Unita Fortior" alhier, dat zijne werkzaamheden ten nutte der Wetenschap zowel als van het algemeen, zinds deszelfs eerste bestaan meer en meer tracht uit te breiden, van tijd tot tijd vernomen hebbende het verlangen van sommige achttingwaardige leden van den fatsoenlijken Burgerstand alhier, en aangezocht zijnde tot het houden van Anatomische Demonstratiën, heeft gemeend wegens het nut, dat door de meerdere kennis van het menselijk ligchaam, hieruit konde ontspruiten, aan dit verlangen te moeten toegeven en dus eenige zijner leden tot dien taak te moeten verzoeken".

Uit de kring van het Genootschap werden zes demonstrateurs benoemd n.l. medicinae doctor A.P. Kuys, medicinae doctor en vroedmeester T.A. Jorritsma, medicinae doctor J.J. Schreuder van der Kolk, heel- en vroedmeester G.J. Rijnders en de chirurgijns Visser Bender en H. Schippers. Van de Bedelaarsgesticht, waaraan genoemde Kuys en Rijnders verbonden waren als doctor en chirurgijn, kreeg men de toezegging van 2 à 3 lijken per cursus "om daarmede les te geven aan leerlingen, mits zulks met de nodige omzigtigheid geschiedde". In de twee voornaamste koffiehuisen werd een intekenlijst opgehangen en een derde lijst werd persoonlijk ter intekening aan de belangrijkste ingezetenen aangeboden. Het was een grote teleurstelling dat de belangstelling minimaal bleek te zijn. Om toch nog in december 1820 te kunnen beginnen, besloot men dat de demonstrateurs voor de eerste twee lessen elk een gratis gast mochten meenemen, maar elke keer een

ander, om zo de animo op te wekken. Bovendien zouden de burgemeester en de hoofdbestuurders van het Bedelaarsgesticht als dank voor de medewerking, gratis toegang hebben. Uiteraard waren ook de chirurgijnsleerlingen van betaling vrijgesteld.

Zo hadden gedurende de maanden december, januari, februari en maart op maandag en vrijdag van 5 tot 6 de demonstraties plaats. Het ligt voor de hand dat een dergelijke cursus in de koudste maanden gehouden moest worden. Het publiek zou het in de zomermaanden zeker hebben laten afweten, wanneer de stank van ontbinding de zaal zou vullen.

Hoewel het Genootschap over de eerste cursus tevreden was, besloot men al bij voorbaat voor de volgende leergang publiek te trekken, door aan de intekening een extra kaartje voor twee zittingen toe te voegen onder het voorbehoud, dat deze niet aan kinderen zou worden toebedeeld. In dat jaar deed zich een onaangenaam incident voor, dat tot schorsing van Visser Bender leidde. Hij had bij zijn preparatie het cadaver voor bewerking door een volgend lid danig bedorven en hij had zich ten aanhore van leerlingen en publiek zeer onbeschaamd uitgelaten tegenover de Commissie.

Het zal duidelijk zijn, dat men door de hoge toegangsprijs het doel voorbij had geschoten en er werden nieuwe plannen beraamd. De gedachte aan subsidie scheen ook toen de mens niet vreemd te zijn geweest. Men ging de activiteiten ook tot de zomermaanden uitbreiden door de physico-chemische leden - de apothekers - physiologisch-chemische demonstraties te laten geven in de grote zaal van het Zeekantoor. De frequentie hiervan was tweemaal per maand. Op grond daarvan kon men gemakkelijker een "globale" onkostenbegroting maken dan voor de anatomie, waarbij de cadavers gratis werden verstrekt. De gegevens werden onder ogen gebracht van het stadsbestuur en het resultaat was verrassend.

De stad stelde jaarlijks f 100,- beschikbaar. En het gevolg was voorspelbaar: Met ingang van de winter 1824 werden de anatomische lessen, afgewisseld met physico-chemische demonstraties niet meer publiek, maar slechts voor de eigen kring en voor de chirurgijns- en apothekersleerlingen gehouden.

Het theatrum anatomicum zou nog datzelfde jaar een belangrijke rol spelen toen Hoorn sterke argumenten naar voren moest brengen om een Clinische School voor de stad toegewezen te krijgen.

J. Steendijk-Kuypers